

Ekonomisk berättelse för 2023 och 2024

Bakgrund

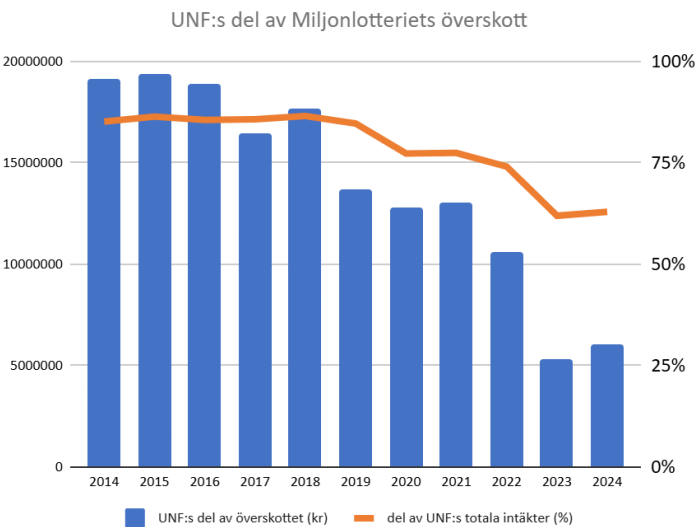
Förbundsstyrelsen presenterar varje år en årsredovisning. Årsredovisningslagen och bokföringslagen styr hur de ska se ut och bland annat innehåller de en kortfattad verksamhetsberättelse, en resultaträkning och en balansräkning. För att ge ytterligare en presentation av UNF:s ekonomi presenteras här en ekonomisk berättelse för 2023 och 2024, som kopplas mot både våra historiska resultat och även ger viss inblick i framtiden.

Miljonlotteriet

UNF är beroende av Miljonlotteriets överskott och även den ekonomiska berättelsen tar avstamp i detta faktum. Miljonlotteriet fram till 2018 stadigt levererat ett överskott på totalt drygt 120 miljoner som sedan fördelats mellan de olika förbunden. 2019 drabbades Miljonlotteriet av ett stort ras av försäljning till följd av Konsumentombudsmannens stämning på Miljonlotteriets försäljningsstrategi. För att sedan drabbas av pandemin.

Historiskt har UNF årligen erhållit ungefär 19 miljoner av detta överskott men sedan minskat beroende på minskat överskott men även vikande medlemssiffror. Fördelningsnyckeln är baserad på medlemsantal mellan ungdomsorganisationerna i rörelsen. 2023 och 2024 fick man kring 6 miljoner.

Den nya nykterhetsrörelsen innebär att UNF, IOGT-NTO och Junis nu sammangår, vilket gör att vi inte längre kan prata om UNF:s andel av överskottet. Hur NSF:s relation till nya nykterhetsrörelsen kommer se ut och hur de kommer finansieras är idag inte säkert utan det beror på vilka framtida beslut som de och övriga rörelsen fattar.

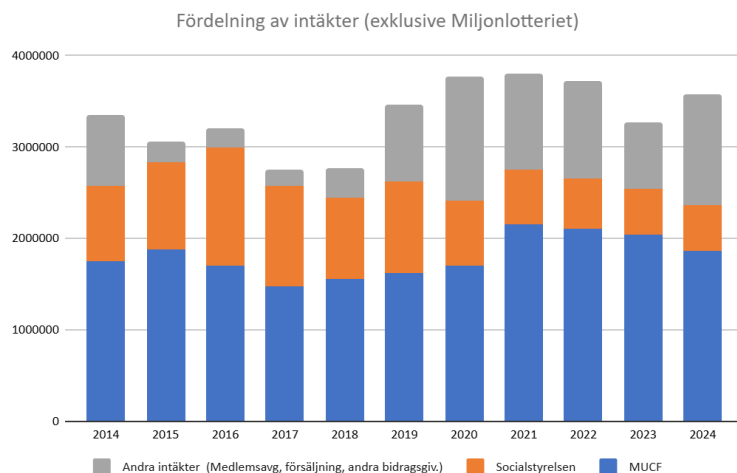

Bidragsgivare

Med minskade intäkter från Miljonlotteriet aktualiseras behovet av andra intäkter. Våra huvudsakliga bidrag fås idag från MUCF och Socialstyrelsen. Därutöver har vi genom åren sökt bidrag från andra externa bidragsgivare med varierad framgång.

2023 intensifierade vi bidragssökandet från andra källor, vilket bland annat går att läsa om i finansieringsstrategin. Det ledde dels till att vi anställde en finansieringssamordnare, ökade stödet för distrikt och föreningar som söker pengar, och utvecklade bidragssökandets roll i verksamhetsplaneringen. Det är ännu för tidigt att se resultatet av det arbetet, men hittills verkar arbetet gett god effekt. Vi finansierar mer av vår verksamhet av externa bidragsgivare och vi har flera större projekt som vi tror kan inbringa ännu mer medel till bra verksamhet.

MUCF står för majoriteten av våra bidrag, och även om det är positivt att civilsamhället växt under de senaste åren, har konkurrensen om MUCF:s bidrag därmed också ökat – då staten inte valt att utöka anslagen i samma takt. Nya nykterhetsrörelsen kommer att hantera MUCF och andra bidragsgivare på nya sätt, vilket kommer göra att vårt beroende av just MUCF kommer minska.

Kapitalplaceringsarbete

UNF har länge haft ett respektfullt sparande, på kring 20–30 miljoner kronor. De pengarna har vi inte arbetat aktivt med. Under 2023 och 2024 arbetade vi aktivt med hur vi kunde placera pengarna för att få dem att växa, det utmynnade bland annat i kapitalplaceringspolicyn som förbundsstyrelsen antog 2024.

Likt med arbetet med bidragsgivare så är det för tidigt att säga något om resultatet. Men vi strävar efter att kapitalet ska växa med ca fem procent per år och att två procent av dessa ska användas till verksamheten. Det skulle innebära några hundra tusen extra till verksamheten varje år och ett stabil och växande sparande.

Popbox

Tidigare har UNF valt att testa på affärsverksamhet genom att sälja dryck i prenumerationslådor. Det arbetet fortsatta under 2023–2024. Tyvärr har verksamheten inte gett önskade resultat och målen har inte nåtts. Vidare förekom

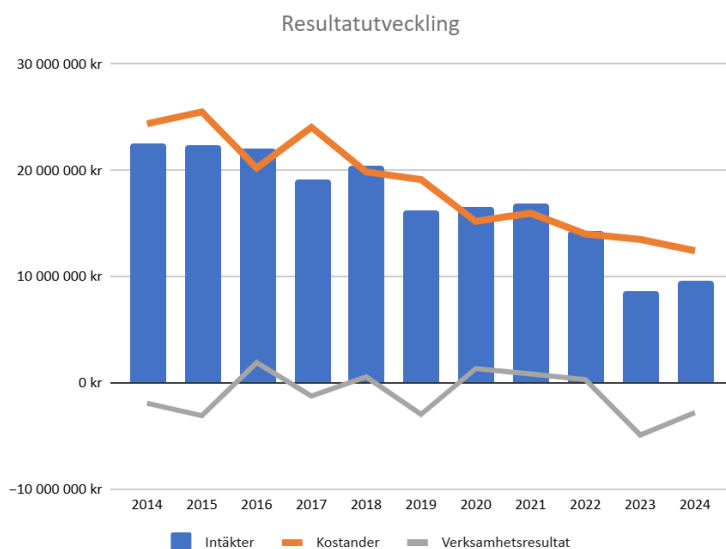
flera brister som gjorde att kostnaderna för ett enda evenemang växte okontrollerat vilket belastat satsningen. Händelsen har lett till viktiga diskussioner om ansvar och budgetdisciplin, samt organisatoriska följder.

Resultatutveckling

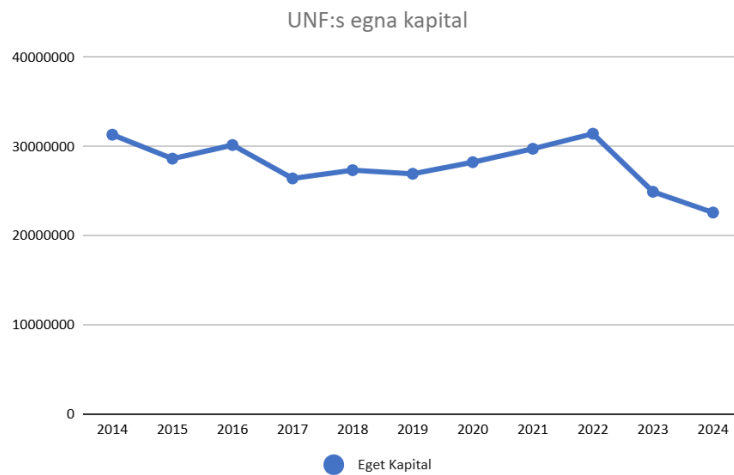
Historiskt har UNF haft stabil ekonomiskt resultat för sin verksamhet, kongressår gick ekonomin ungefär +/- 0 för att åren mellan kongresser landa på ungefär två miljoner kronor. Mellan 2013–2017 förlorade UNF balansen mellan intäkter och kostnader med en serie av minusresultat. Från 2018 vände trenden igen och visade ett positivt resultat tills 2023. 2023 och 2024 innebar båda stora minusresultat, nästan fem respektive 3 miljoner. Det berodde på att vi fått mycket sämre intäkter från miljonlotteriet.

Förbundsstyrelsen har tagit aktiva steg för att skära ner onödiga kostnader och skala ner verksamhet så vi långsiktigt kan finansiera vårt arbete. Det är även detta som motiverat det särskilda fokuset på finansieringsarbete som förbundsstyrelsen haft under 2023–2024.

Det hade varit motiverat att skära ner ytterligare i verksamheten om man vill uppnå, men förbundsstyrelsen har valt att inte skära för hårt för att behålla verksamhet och fortsätta arbetet med att växa i medlemmar. Nu i nya nykterhetsrörelsen kommer vi behöva planera långsiktigt tillsammans med övriga rörelsen och inte själva ta ansvar för vårt egna kapital.

Till följd av resultatutvecklingen är det även intressant att se hur det egna kapitalet (det kapital UNF äger) utvecklats. 2010 låg det på drygt 26 miljoner, för att under de goda åren fram till 2013 öka till strax under 30 miljoner där det legat relativt stabilt mellan 26–28 miljoner fram tills nu 2024 då vi gick upp till drygt 22,5 miljoner.

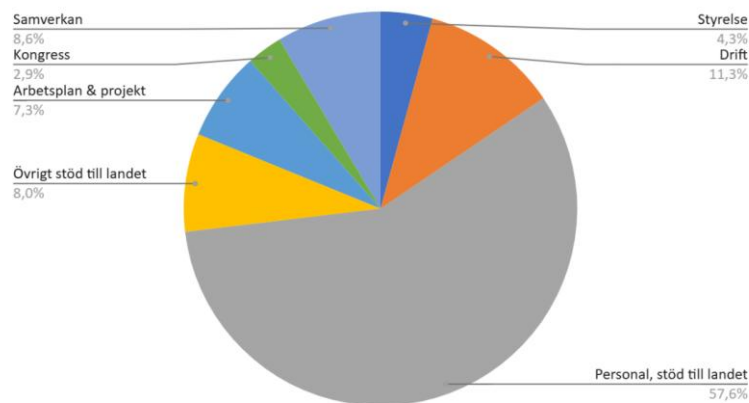

Verksamhetskostnader

Vad använder vi då våra pengar till? Det har skett stora förändringar i hur vi spenderat pengar efter nerskärningarna. I budgeten för 2025 går det att se att den största andelen av våra pengar går till personal för stöd till landet. Vi har under de senaste åren minskat våra kostnader för så kallade arbetsplansprojekt, där framförallt projekt bedrivna av FS minskat. Även bidrag till distrikt och föreningar har minskat men annat stöd har ökat till landet. Utöver detta kostar vår infrastruktur drygt 1 miljoner och styrelsen strax över en halv miljon.

Kommenterad [A1]: Kan vi ha det såhär? Hittar ingen redovisning för det, men bättre än inget

Budget för 2025

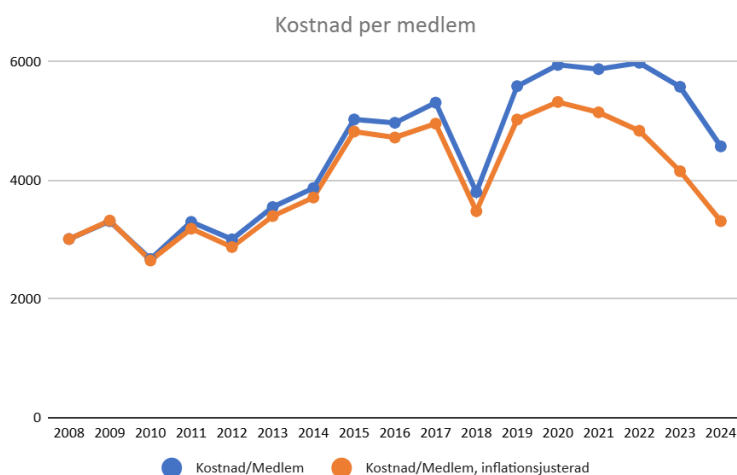
Nyckeltal

På 2019 års kongress beslutades det att till varje kongress skulle tas fram nyckeltal. Vi har tagit fram ett antal nyckeltal vilka presenteras med förklaring och diagram.

Nyckeltalen har funktionen att vara en ”nyckel” för att förstå vår verksamhet och signalerar hur verksamheten utvecklas genom uppsatta syften eller mål.

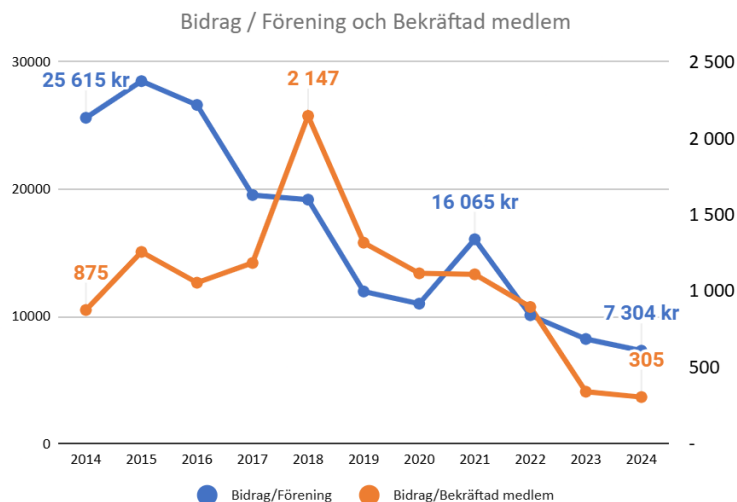
De nyckeltal som är framtagna är kostnad/medlem, Personalkostnad/Ny medlem, interna bidrag/medlem samt föreningsbidrag/förening. Nyckeltalen presenteras även ur historisk vinkel för att jämföra de tio senaste åren.

Nyckeltalet kostnad per medlem finns då vi ytterst är en medlemsorganisation och det är intressant att se hur mycket utgifter vi har per medlem. Historiskt har nyckeltalet kostnad/medlem legat kring 3000 kr per medlem. I takt med vikande medlemssiffror och – i inte samma takt – minskade kostnader hamnade kostnaden/medlem 2017 på dryga 6000 kr. Med gjorda kostnadsbesparingar och effektiviseringar, i kombination med en kraftfull satsning på värvning, hamnade 2024 på 4 571 kr. En mer rättvisande bild får vi när vi även tar hänsyn till inflation, då inflationen gör att varje krona är mindre värd och ger mindre verksamhet. Då är kostnaden per medlem 3 310 kr, den lägsta siffran sedan 2012.

Personalkostnad per ny medlem har även den sjunkit och är den näst lägsta någonsin uppmätt. Det innebär att vår personal blivit mer effektiv, vi har blivit bättre på att värva.

De två sista nyckeltalen handlar om de interna bidragen. Det ena nyckeltalet delar förenings- och distriktsbidrag med antalet föreningar, och det andra med antalet betalande/bekräftade medlemmar. Här är teorin att de bidrag vi ger till landet producerar livskraftiga föreningar och aktiva (betalande/bekräftade) medlemmar. Fram till 2019 räknades de som betalade en medlemsavgift till UNF som bekräftade medlemmar för att efter senaste kongressen (2020) räknas alla som bekräftat sitt medlemskap som bekräftade.

Sedan höjdpunkten 2018, med få medlemmar och starkt stöd, så har de interna bidragen per medlem minskat kraftigt. Den senaste minskningen under 2023–2024 berodde delvis på att vi blev fler medlemmar samtidigt som medlen vi delade ut blev färre. En liknande trend går att se för bidrag per förening. Den tidigare teorin om att mer resurser direkt till föreningar verkar inte längre hålla. Andra typer av stöd, särskilt ett effektiviserat personalstöd, har haft en mycket större effekt på medlemstalet. Förbundsstyrelsen har därför valt att fokusera medlen som delas ut så de i större utsträckning ska gå till föreningar som använder dem aktivt, såsom genom PAS, och har i de mån det varit möjligt stärkt andra stöd till föreningar.

Slutord

UNF har under de senaste åren arbetat för att effektivisera ekonomin för att skapa en långsiktig hållbar ekonomi för organisationen. Förbundsstyrelsen har den här mandatperioden arbetat och utvecklat den policy för det egna kapitalet som tidigare förbundsstyrelse antog för att kunna skapa en ekonomisk hållbarhet över en längre period. Finansieringsarbetet har breddats med en ny strategi för att hitta fler bidragskällor och vi har omarbetat vår verksamhetsplanering för att göra den mer effektiv och bidragsanpassad.

UNF har stått inför stora ekonomiska utmaningar och har trots omfattande nedskärningar lyckats växa och utvecklas. Det finns flera områden som blivit eftersatta, såsom bildningsarbetet, som behöver lyftas mer för att säkra vår organisation för framtiden.

Det finns fler ekonomiska beslut som hade behövs göras för att säkra framtiden, men i och med att UNF nu går in i ett nytt kapitel som en del av nya nykterhetsrörelsen så har vi helt andra möjligheter att hantera det.

Förslag på beslut

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att besluta att lägga den ekonomiska berättelsen och årsredovisningarna för 2023 och 2024 till handlingarna.